

ความคิดเห็นของครูศิลปะระดับชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะ
ตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวจิรนนท์ อิมสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2310-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE OPINIONS OF ELEMENTARY ART TEACHERS CONCERNING ON ART
EDUCATION INSTRUCTION WITH PLEASANT LEARNING WAY
IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Jiranun Imsakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art , Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2310-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูศิลปะระดับชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียน
การสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข โรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวจิรนนท์ อิมสกุล
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ

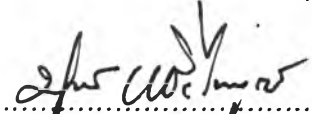
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกกษณ์ ศรีนุรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปุณรัตน์ พิชญไพบูลย์)

จรรย์นัถ อิมสกุล : ความคิดเห็นของครูศิลปะระดับชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตาม
 แนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.(THE OPINIONS OF ELEMENTARY ART
 TEACHERS CONCERNING ON ART EDUCATION INSTRUCTION WITH PLEASANT LEARNING WAY IN
 SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ. ที่ปรึกษา :
 รศ. ปิยะชาติ แสงอรุณ. 232 หน้า. ISBN. 974-53-2310-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูศิลปะ(ทัศนศิลป์)ระดับชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 ศิลปะ(ทัศนศิลป์)ตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 1.)ด้านวัตถุประสงค์การสอน
 2.) ด้านสาระการเรียนรู้ 3.) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4.) ด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งกีดขวางการเรียนการสอน 5.) ด้านการประเมินผลการ
 เรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยคือครูหัวหน้าหมวดวิชาศิลปศึกษา(ทัศนศิลป์)ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสังกัด
 กรุงเทพมหานครจากรายการ 6 กลุ่มเขตของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 108 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ใน
 การวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าครูศิลปศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะ(ทัศนศิลป์)ตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมี
 ความสุข ในแต่ละด้าน ดังนี้

1.ด้านวัตถุประสงค์การสอน ครูศิลปะมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุขโดยการให้
 ความอิสระในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดของตนเอง

2.ด้านสาระการเรียนรู้ ครูศิลปะมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยในเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อ
 ขยายประสบการณ์ในการเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการ
 เรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

3.ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูศิลปะมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องให้ผู้เรียนได้ทำงานอย่างมีความสุข
 โดยเปิดโอกาสการเรียนศิลปะ(ทัศนศิลป์)จากสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักธรรมชาติ

4.ด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งกีดขวางการเรียนการสอน ครูศิลปะมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยในเรื่องการสร้างบรรยากาศใน
 การเรียนรู้ให้เกิดความสุข เกิดความรู้สึที่ดี จิตใจที่สงบผ่อนคลาย

5.ด้านการประเมินผลการเรียน ครูศิลปะมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการประเมินพฤติกรรมทางสังคม
 ของผู้เรียนในบทบาทและความร่วมมือกับผู้อื่น อย่างมีน้ำใจในการทำกิจกรรมศิลปะ(ทัศนศิลป์)อย่างมีความสุข

ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการทำงาน การให้ผู้เรียนได้
 ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในห้องเรียนได้มากขึ้น สร้างบรรยากาศในการเรียน
 ให้ผ่อนคลายและเป็นไปอย่างสนุกสนาน และควรประเมินผลทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสำคัญ

ภาควิชา..... ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา...
 สาขาวิชา.....ศิลปศึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2548.....

ลายมือชื่อนิติ..... จรรย์นัถ อิมสกุล.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4583667927 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD: ART TEACHERS / ART EDUCATION / PLEASANT LEARNING

JIRANUN IMSAKUL : THE OPINIONS OF ELEMENTARY ART TEACHERS CONCERNING
ON ART EDUCATION INSTRUCTION WITH PLEASANT LEARNING WAY IN SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION.

THESIS ADVISOR :ASSOC.PROF. PIYACHART SANGAROON. 232 pp. ISBN 974-53-2310-1

The objective of this research was to study opinions of art teacher in elementary schools under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration concerning on Art Education instruction with pleasant learning way involving 1) Instruction objectives 2) Subject contents 3) Instruction process 4) Instruction facilities and environment 5) Learning evaluation

108 research samples were heads of art department (elementary level) from schools in 6 education zoning of Bangkok Metropolitan area. Questionnaires were used as the research tool and data analyzing was done with percentage, mean and standard deviation.

Research result has found that art teachers opinions on art instruction are as followed.

1. Instruction objective : art teachers are highest degree of agreed in giving pleasant learning aspect of their students freedom and creation as they are skilled.

2. Subject contents : art teachers are high degree of agreed in pleasant learning with activities that enhance student learning and creative thinking by encouraging them to learn and acquire knowledge both from inside and outside classroom.

3. Instruction process: art teachers are highest degree of agreed in supporting learners to learn happily with their natural environment outside classroom.

4. Instruction facilities and environment: art teachers are high degree of agreed in creation pleasant learning atmosphere which will be able to create relax and peaceful moment for their student.

5. Learning evaluation : art teachers are highest degree of agreed in conducting societal behavior evaluation of students in their society behaviors and cooperative skills while pleasant working with others.

There are also thoughts from art teachers in addition to the research. They are rather enthusiastic to create relax and joyful art learning from varieties of sources and places. As the end result of learning, it should also be focused on the societal evaluation to see whether students are able to enhance their abilities to work with others.

DepartmentArt ,Music and Dance Education...

Field of study.....Art Education.....

Academic year.....2005.....

Student's signature *Jiranun Imsakul*

Advisor's signature *Piyachart Sangaroon*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่านที่ผู้วิจัยขอกล่าวขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางด้วยความเอาใจใส่ตลอดการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สลักชน์ ศรีบุรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอันจะทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งแก่ผู้วิจัย อีกทั้งให้ความกรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้ได้มีคุณภาพ

ท้ายนี้ วิทยานิพนธ์จะสำเร็จลงมิได้หากขาดผู้เป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิฑิต และคุณแม่จุไรรัตน์ อิมสกุล ที่เป็นพลังใจอันสำคัญของผู้วิจัย และขอขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในทุกขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์จนสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ทั้งขอขอบคุณรุ่นพี่-รุ่นน้อง และเพื่อนๆ รุ่น18 ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงอีกทั้งยังเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ตลอดจนผู้มีได้กล่าวนามถึง ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	6
	ข้อตกลงเบื้องต้น	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีด้านการเรียนการสอนศิลปะระดับประถมศึกษาตอนต้น.....	10
	1. ความหมายการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็ก.....	10
	2. ความสำคัญของการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น.....	11
	3. รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น.....	12
	3.1 หลักการสอนศิลปะศึกษาในระดับประถมศึกษา.....	15
	3.2 วิธีการสอนศิลปะศึกษาในระดับประถมศึกษา.....	16
	4. พัฒนาการทางศิลปะของเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น.....	20
	5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	23
	ตอนที่2 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	24
	1. ความหมายของการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	24
	2. ความสำคัญของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น.....	26
	3. การจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับเด็ก.....	27
	3.1 หลักการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	27

3.2 แนวทางและกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	35
3.3 ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	38
4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข	40
4.1 ความต้องการในธรรมชาติของเด็ก.....	40
4.2 การสร้างแรงจูงใจ	46
4.3 การจัดสภาพแวดล้อมและสังคมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ อย่างมีความสุขสำหรับเด็ก	49
4.4 การสอน	55
4.5 การจัดกิจกรรม	63
5.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	66
5.1 ทฤษฎีการเรียนรู้	66
5.2 ประเภทและระดับของการเรียนรู้	67
5.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้	74
5.4 การศึกษาแบบนีโอฮิวแมนนิส	77
ตอนที่ 3 การเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	80
สำหรับเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น	
1. ความหมายการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข	80
2. ความสำคัญของการเรียนการสอนศิลปะเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข	80
สำหรับเด็กระดับประถมศึกษา	
2.1 หลักเกณฑ์การจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ อย่างมีความสุขสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา	82
3. พัฒนาการการเรียนรู้ศิลปะของเด็กระดับประถมศึกษาอย่างมีความสุข	84
3.1 ลักษณะการเรียนรู้และการพัฒนาทางศิลปะของ	87
เด็กระดับประถมศึกษา	
3.2 เกณฑ์การวัดผลพัฒนาการทางศิลปะของเด็กระดับประถมศึกษา.....	89
อย่างมีความสุข	
4. องค์ประกอบและรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะอย่างมีความสุข	91
สำหรับเด็ก	

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	121
3 วิธีดำเนินการวิจัย	141
1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูล	141
2 กลุ่มตัวอย่างประชากร	141
3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	142
4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	144
5 การวิเคราะห์ข้อมูล	145
6 สรุปผลข้อมูลและการอภิปรายผลการวิจัย.....	147
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	148
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	164
สรุปผลการวิจัย	165
อภิปรายผล	171
ข้อเสนอแนะ	198
รายการอ้างอิง	199
ภาคผนวก	210
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	211
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร	213
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	218
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	220
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	232

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความถี่และคำร้อยละตามสถานภาพของครูศิลปะ.....	149
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุข ด้านวัตถุประสงค์การสอน.....	151
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุข ด้านสาระการเรียนรู้.....	153
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุข ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	155
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุข ด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งเกื้อกูลการเรียนการสอน.....	157
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุข ด้านการประเมินผลการเรียน.....	159
7	ข้อเสนอแนะของครูศิลปะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุข.....	161

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 องค์ประกอบของการเรียนการสอน.....	93
2 การพัฒนากรอบความคิดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทาง การเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	135